

De klankkast

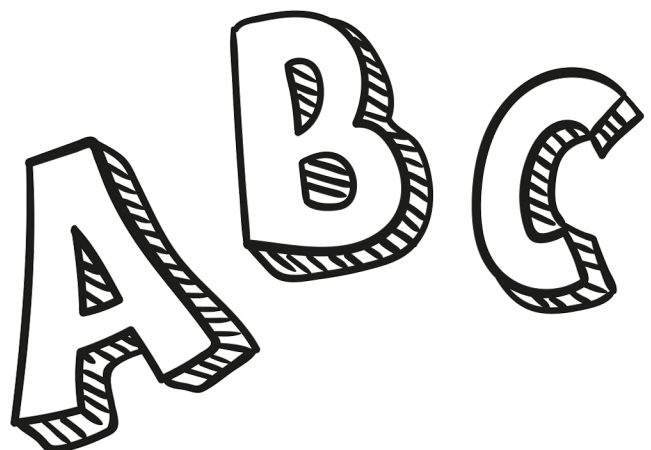
Wat is de klankkast?

Kinderen moeten op het gebied van taalbewustzijn en het alfabetisch principe een zekere ontwikkeling doormaken voordat het aanvankelijk en technisch lezen kan beginnen. Hun fonologisch (en fonemisch bewustzijn moeten voldoende ontwikkeld zijn.

De klankkast is een manier waarop je een routine in je klas kunt opbouwen om het spelenderwijs inoefenen van het klankbewustzijn te oefenen. Zo werk je doelgericht aan het fonologisch en fonemisch bewustzijn bij jonge kinderen als voorbereiding op het aanvankelijk lezen. Visuele ondersteuning van klanken in de vorm van letters is zeker aan te raden. Je stimuleert de letterkennis, en de interesse in letters.

Het **fonologische bewustzijn** is herkenning van de spreektaal. Wanneer mensen met anderen converseren ontwikkelen ze deze vaardigheid. Naarmate van tijd zullen kinderen leren dat spreektaal bestaat uit woorden, lettergrepen en fonemen.

Fonemisch bewustzijn is het besef dat woorden uit afzonderlijke klanken zijn opgebouwd en dat die klanken gekoppeld kunnen worden aan geschreven letters of lettercombinaties. Het is daarom belangrijk om leerlingen vanaf de start bewust te maken van klanken en hun kenmerken; dat effent het pad voor het leren lezen.

Mogelijke schuifjes

Het kastje bevat enkele schuifjes waar een voorwerp inzit. Dat voorwerp kondigt een fonologische of fonemische activiteit aan. Gebruik steeds dezelfde voorwerpen maar met andere woorden naargelang het thema waarmee je bezig bent of volgens de interesses van de kinderen. Aan de zijkanten kan je eventueel een zakje maken waar letters inzitten, op de achterkant kan je een stuk in schoolbord maken of in whiteboard. Of je kan het kastje aan een schrijfbord zetten.

1. auditief geheugen
2. auditieve discriminatie & herkennen van klinkers
3. Rijmen
4. auditieve synthese
5. (auditieve analyse) zinnen opdelen
6. (auditieve analyse) samenstellingen en klankgroepen
7. (auditieve analyse) hakken en plakken
8. Beginklank
9. Toveren met klinkers in woorden
10. Letters herkennen
11. ZIN VAN DE WEEK

ZILL-doelen

TOtg1 Plezier beleven aan taal en het spelen met taal

TOtg5 Bereid zijn om taal correct, verzorgd en gepast te gebruiken

TOmn1 Een mondelinge boodschap verwerken

- Informatie herkennen en selecteren (in mededelingen, vragen, instructies en uiteenzettingen uit verschillende media)

TOtn2 Nadenken over de belangrijkste aspecten van het taalsysteem. Daarbij taalbeschouwelijke termen gebruiken

- Betekenissen van woorden en woordgroepen

- Klank en rijm

- Klank en rijm > 2.5-12j Experimenteren met klankgroepen, klanken en rijm

- Klank en rijm > 4-12j Klanken waarnemen en zich er over verwonderen:

- de uitspraak van klanken

- de plaats van klanken in woorden

- klanken in verschillende talen, in standaardtaal en in dialecten

- Klank en rijm > 3-5j Woorden die hetzelfde klinken (rijm) waarnemen en zich erover verwonderen

- Klank en rijm > 5-9j Klanken in woorden onderzoeken, en daarbij de term 'klank' kennen en gebruiken:

- discrimineren, analyseren, synthetiseren, vervangen van klanken in een woord

- nadenken over begin-, midden- en eindklanken in een woord

- nadenken over de uitspraak van klanken in een woord

- Klank en rijm > 5-9j Woorden die hetzelfde klinken (rijm) onderzoeken, en daarbij de term 'rijm' kennen en gebruiken

- Woorden en woordsoorten

- Woorden en woordsoorten > 4-9j Woorden in een zin onderzoeken en daarbij de term 'woord' kennen en gebruiken

- Zinnen en zinsdelen

- Zinnen en zinsdelen > 2.5-12j Experimenteren met het maken van zinnen en het verplaatsen, vervangen of toevoegen van zinsdelen in een zin

- Spelling en interpunctie

- Spelling en interpunctie > 4-12j Experimenteren met en plezier beleven aan: spelling van nonsenswoorden, invented spelling*, spelen met lettervormen en lettertypes, alfabetische ordening of weergave, spelen met leestekens en lay-out...

- Spelling en interpunctie > 4-12j Onderzoeken van de relatie tussen klanken en letters

- Spelling en interpunctie > 4-6j Afzonderlijke letters herkennen en daarbij de term 'letter' kennen en gebruiken - verschillen en gelijkenissen ontdekken tussen geschreven letters onderling en tussen geschreven en gedrukte letters

De schuifjes

Auditief geheugen: oefeningen op het onthouden

- Cijferreeksen, zinnen, woordenreeksen, klankenreeksen kunnen onthouden en laten nazeggen.
- Oefenen op het onthouden van bepaalde zaken om het auditief geheugen te trainen
- Een rijtje opzeggen en nadien eentje weglaten. Welk woord is weg?
- Twee woorden zeggen: wat is het langste of kortste woord?
- Het eerste, tweede, laatste, middelste woord kunnen herkennen
- Een spreuk nazeggen
- ...

Auditieve discriminatie + herkennen van klinkers

- Verschillen in klanken kunnen horen (klinker-medeklinker maar ook d-t)
- Welke letter hoor je in het woord?
- Waar hoor je welke klank?
- vb: springen als een kikker als je een bepaalde klank hoort,
- Klappen in de handen als je een bepaalde letter hoort...

Rijmen

- Een versje opzeggen
- Herkennen van eindrijm
- Toepassen van eindrijm
- Versjes en liedjes beluisteren
- Zelf rijmwoorden laten invullen (mondeling) in zinnen
- ...

Auditieve synthese: plakken van klanken aan elkaar

- Van klankgroepen naar een woord (samenstellingen, niet-samenstellingen, veel klankgroepen)
- Van klanken naar een woord (al zoemend bvb)

Auditieve analyse : zinnen opdelen

- Korte zinnen met eenlettergrepige woorden (stappen, springen, ...)
- Langere zinnen laten opdelen

Auditieve analyse : samenstellingen en klankgroepen

- Van samenstellingen in afzonderlijke woorden opdelen
- Samenstellingen waarbij 1 van de 2 woorden uit meer lettergrepen bestaat laten opdelen
- Van woorden in klankgroepen. bvb: sleu-tel of schil-de-rij-tje
- --> klappen per klankgroep of stappen, ... springen als een kikker ...

Auditieve analyse : van een woord in klanken hakken

- Van een woord in klanken hakken : boom hakken we in b-oo-m

Beginklank

- Herkennen van woorden met dezelfde beginklank
- Andere woorden met dezelfde beginklank kunnen benoemen (met en zonder steun van voorwerpen met de beginklank)

Toveren met klinkers in woorden

- Kinderen herkennen klinker in woorden en maken andere woorden door de klinker te veranderen. b-o-l kan bijvoorbeeld b-e-l of b-o-l worden...

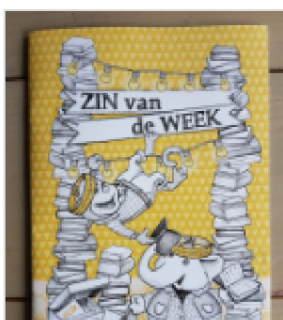
Letters herkennen

- Letterkennis vergroten op verschillende manieren :
 - naamspelletjes
 - letteronderzoek in woorden
 - lettermuur
 - letters van het thema centraal stellen: P van Piraten
 - bied alle lettertypes aan
 - klanken bespreken
 - letterwoordenweb
 - letters voelen
 - letters maken met materiaal
 - letters overtrekken
 - letters laten tevoorschijn komen met witte wasco en waterverf
 - schrijven in zand / zout
 - boetseren
 - met natuurlijke materialen letters vormen
 - een letterpop
 - letterwinkeltje
 - lettertasje...
 - ...

ZIN VAN DE WEEK

- Zin van de week kan je met alle kinderen doen, maar je kan uitbreiden naargelang het niveau van de kinderen. De hele uitleg kan je vinden op slimmekleuters.nl

De ZIN van de WEEK!

In dit blog lees je hoe kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong die willen en kunnen lezen uitdaagt door te werken m...

 SlimmeKleuters / Jun 24, 2017

BOEKENTIP

Hetty van den Berg Irma Land Iris Meijsing

Liefde voor letters en lezen

Handboek stimulering geletterdheid

0 tot 7 jaar

NOG MEER IDEEETJES?

CHECK VOOR MEER LESIDEETJES OP
WWW.UNICORNSANDFAIRYTALES.BE

Volg je me al op instagram?
@out_of_the_box_play

TIP: in mijn boek staan honderden
lesideetjes! YES IK WIL HEM!

